

EU GENDER ACTION PLAN III

(2021-2025) Agjenda ambicioze për
barazinë gjinore dhe
fuqizimin e grave në
Veprimin e Jashtëm të
BE-së

Plani i veprimit gjinor III

PVGj III

- Komunikimi i përbashkët
- Dokumenti i Përbashkët i Punës i Stafit (korniza e monitorimit)
- Miratuar më 24 nëntor 2020

PËRAFRIMI

- Përafrimi me prioritetet, strategjitë dhe politikat e BE-së
- Strategjia për barazinë gjinore 2020-2025
- Plani i veprimit për GPS 2019-2024
- Strategjia për barazinë e personave LGBTIQ për 2020-2025
- Të drejtat e njeriut, strategjitë për

KONSULTIMI

- Konsultimi i synuar
- Webinar-et me Delegacionet e BE-së, Shtetet Anëtare, agjencitë e KB-së
- Konsultimi online me OSHC-të

REFLEKTIMI

- Pekin + 25 rishikime
- Barazia e gjeneratave (Komisioni për Statusin e Grave, 65th KSG)
- Agjenda 2030, OZhQ5
- Rezoluta e Këshillit të Sigurimit 1325 për GPS +20

MËSIMI

- Mësimet e nxjerra nga zbatimi i PVGj II,
- Gjetjet e Vlerësimit Gjinor (2010-2018)
- COVID 19 ndikimi/rimëkëmbja

Dokumenti i Përbashkët i Punës i Stafit PVGj III

- **Çfarë:** objektivat dhe treguesit institucionalë dhe strategjikë të BE-së
- **Kur:** Raportimi në baza vjetore
- **Kush:** përgjegjësia për zbatimin bie mbi KE dhe EEAS, EUD
- Shtetet anëtare të BE-së ftohen t'i përdorin dhe të raportojnë për të forcuar përpjekjet e përbashkëta.

DPS Pjesa I

Objektivat dhe treguesit institucionalë dhe strategjikë të BE-së

DPS Pjesa II

Objektivat dhe treguesit për fushat tematike të angazhimit të PVGj III

- **Çfarë:** objektivat dhe 'treguesit kyçë tematikë i rezultateve', të integruara në sistemin e monitorimit, të përdorura për Planet e Zbatimit në Nivel të Vendit
- **Kur:** 2023 dhe 2025.
- **Kush:** KE dhe EEAS
- Shtetet anëtare të BE-së ftohen t'i përdorin dhe të raportojnë për të forcuar përpjekjet e përbashkëta.

Pesë SHTYLLA të PVGj III

1

Angazhimi më efektiv për barazinë gjinore dhe fuqizimin e grave
Synimi: 85% (G1-G2)

Angazhimi i përbashkët strategjik i BE-së në nivelin multilateral, rajonale dhe të vendit
Koordinimi dhe bashkëpunimi

3

Gjashtë fusha kyçe të angazhimit

Dhuna/ DShRS / Të drejtat ekonomike dhe sociale/
Pjesëmarrja dhe udhëheqja / GPS / Tranzicioni i gjelbër dhe digjital

4

BE udhëheq me shembull Udhëheqja e përgjegjshmë dhe e balancuar gjinore

5

Llogaridhënia

Raportim më i thjeshtë i rezultateve, më shumë komunikim

Shtylla 3: fushat kyçe tematike të angazhimit

Sigurimi i lirisë nga të gjitha format e dhunës me bazë gjinore

Promovimi i shëndetit dhe të drejtave seksuale dhe riprodhuese

Fuqizimi i të drejtave sociale ekonomike dhe fuqizimi i vajzave dhe grave

Avancimi i pjesëmarrjes dhe udhëheqjes së barabartë

Integrimi i agjendës së grave, paqes dhe sigurisë

Sfidat dhe mundësitë e tranzicionit të gjelbër dhe digjitalizimit

Shtylla 1: Efektiviteti i angazhimit të BE-së për BGJFG

Parimet kryesore për trajtimin e shkaqeve rrënjësore

Qasja transformuese gjinore

Ndërthurja

Qasja e bazuar në të drejtat

Qasje strategjike trepjesëshe

Dialogu politik

Integrimi i perspektivës gjinore

Veprimet e synuara

Kriteret për vlerësimin e progresit

Analiza gjinore në nivel vendi dhe sektori

Treguesit e ndjeshëm gjinorë dhe të ndarë sipas gjinisë (seksit)

Arsyetimi i fortë pse një veprim nuk do të kontribuojë në barazinë gjinore

Synimet kryesore të performancës

85% G1 + G2 deri në vitin 2025

Të paktën një veprim transformues gjinor G2 dhe një dialog i nivelit të lartë

Plani i zbatimit në nivel të vendit (CLIP)

- Çdo delegacion i BE-së duhet të përgatisë planin e zbatimi në nivel të vendit (CLIP) për të udhëhequr zbatimin e PVGj III.
 - Të rishikohet sipas nevojës, përditësohet në vitin 2023, paralelisht me raportimin e PVGJ III
- Të finalizohet deri në fund të korrikut 2021, nënshkruhet nga Shefi i Delegacionit.
- Të dakordohet nga shtetet anëtare të BE-së
- Të bëhet publik

Plani i zbatimit në nivel të vendit (CLIP)

- CLIP i përafruar me programin shumëvjeçar (PSh).
 - Në Kosovë, Instrumenti për Para-Anëtarësim (IPA) III dhe pesë “dritaret” e tij të financimit.
- CLIP duhet të bazohet në:
 - Analiza gjinore që identifikon çështjet kryesore (drafti i Profilit Gjinor i azhurnuar shpejt)
 - Konsultimet (institucionet, shtetet anëtare të BE-së, aktorët e BE-së, aktorë të tjerë të zhvillimit, shoqëria civile)
 - Përafrimi aty ku është e mundur me politikat dhe prioritetet kombëtare

Dritaret e financimit të IPA III dhe fushat tematike të PVGj III

1. Sundimi i ligjit, të drejtat themelore dhe demokracia

2. Qeverisja e mirë, përafrimi me legjislacionin e BE-së (acquis), komunikimi strategjik, marrëdhëniet fqinjësore

3. Agjenda e gjelbër dhe lidhja e qëndrueshme

4. Konkurrenca dhe rritja gjithëpërfshirëse

5. Bashkëpunimi territorial dhe ndërkufitar

Sigurimi i lirisë nga të gjitha format e dhunës me bazë gjinore*

Avancimi i pjesëmarrjes dhe udhëheqjes së barabartë *

Sfidat dhe mundësitë e tranzicionit të gjelbër dhe digjitalizimit *

Fuqizimi i të drejtave sociale ekonomike dhe fuqizimi i vajzave dhe grave*

Integrimi i agjendës së grave, paqes dhe sigurisë*

Promovimi i shëndetit dhe të drejtave seksuale dhe riprodhuese

* Këto janë të ndërthurura nëpër dritare të shumta.

1. Sigurimi i lirisë nga të gjitha format e DhBGj

- 1. Gratë, burrat, vajzat dhe djemtë, në të gjithë diversitetin e tyre, mbrohen më mirë nga të gjitha format e dhunës me bazë gjinore në sferën publike dhe private, në vendin e punës dhe online përmes legjislacionit dhe zbatimit efektiv, përmes Sundimit të Ligjit, UN Women dhe programit të organizatës së shoqërisë civile (CSF).
- 2. Gratë, burrat, vajzat dhe djemtë, në të gjithë diversitetin e tyre, janë bartës të ndryshimit në lidhje me normat diskriminuese shoqërore, stereotipet gjinore dhe nxitësit gjinorë të konfliktit përmes mbështetjes së shoqërisë civile dhe programit arsimor.
- 3. Gratë, burrat, vajzat dhe djemtë, në të gjithë diversitetin e tyre, të cilët përjetojnë dhunë me bazë gjinore kanë rritur qasjen në shërbimet thelbësore, përmes ndryshimeve ligjore të mbështetura nga BE dhe veprimeve të Sundimit të Ligjit.

1. Sigurimi i lirisë nga të gjitha format e DhBGj

- 5. Gratë, burrat, vajzat dhe djemtë në të gjithë diversitetin e tyre, të trafikuar për të gjitha format e shfrytëzimit dhe abuzimit kanë përmirësuar qasjen në shërbime të përshtatshme dhe cilësore për integrimin socio-ekonomik dhe mbështetjen psikosociale, përmes dialogut politik (Konventa e Stambollit) dhe financimit të CSF.
- 7. Organizatat për të drejtat e grave, lëvizjet shoqërore dhe organizatat e tjera të shoqërisë civile kanë me ndikim në dhënien fund të dhunës me bazë gjinore, siç mbështetet përmes dialogut politik dhe CSF.
- 8. Të dhëna cilësore, të ndara dhe të krahasueshme globalisht për forma të ndryshme të dhunës me bazë gjinore dhe praktikave të dëmshme, gjithnjë e më shumë mbledhen dhe përdoren për të informuar ligjet, politikave dhe programet, siç mbështetet nga Veprimi i Sundimit të Ligjit.

3. Promovimi i të drejtave ekonomike dhe sociale dhe fuqizimi i vajzave dhe grave

- 1. Rritja e qasjes për gratë, në të gjithë diversitetin e tyre, në punë të denjë, përfshirë tranzicionin e grave në ekonominë formale dhe mbulimin nga sistemet e mbrojtjes sociale jodiskriminuese dhe gjithëpërfshirëse, përmes mbështetjes në punësim, sistemeve të mbrojtjes sociale, komuniteteve, dialogut politik dhe të tjerave.
- 2. Politikë, kornizë ligjore dhe qasje e përmirësuar në shërbimet e kujdesit duke mundësuar ndarje të barabartë të punës në shtëpi dhe kujdesit midis grave dhe burrave, përmes dialogut politik dhe fondeve për edukim.

3. Promovimi i të drejtave ekonomike dhe sociale dhe fuqizimi i vajzave dhe grave

- 3. Rritja e qasjes për gratë, në të gjithë diversitetin e tyre, në shërbimet dhe produktet financiare, dhe burimet prodhuese, përmes konkurrencës dhe fondeve të lidhura me komunitetet.
- 4. Gratë, në të gjithë diversitetin e tyre, kanë përmirësuar qasjen në mundësitë e sipërmarrjes, duke përfshirë sipërmarrjen sociale, jetesën alternative dhe pjesëmarrjen e fuqizuar në ekonominë e gjelbër dhe rrethore, përmes programit të konkurrencës.

3. Promovimi i të drejtave ekonomike dhe sociale dhe fuqizimi i vajzave dhe grave

- 5. Qasje e përmirësuar për gratë, në të gjithë diversitetin e tyre, në rolet menaxheriale dhe udhëheqëse në sektorët dhe forumet ekonomike dhe shoqërore, përmes programit të konkurrencës. [?]
- 6. Reduktimi i pabarazive gjinore në regjistrim, avancim dhe mbajtje në të gjitha nivelet e arsimit dhe të mësuarit gjatë gjithë jetës për gratë, burrat, vajzat dhe djemtë, përmes arsimit dhe programeve **YCS**.
- 7. Korniza rregullatore e përmirësuar për të siguruar qasje të barabartë në shërbime cilësore të kujdesit fizik dhe shëndetësor fizik dhe mendor parandalues, kurativ dhe rehabilitues të për gratë, burrat, vajzat dhe djemtë, në të gjithë diversitetin e tyre, përfshirë situatat e krizës, përmes dialogut politik në lidhje me politikat sociale dhe mbase programet COVID-19 [?].

4. Promovimi i pjesëmarrjes dhe udhëheqjes së barabartë

- 1. Mundësimi i kushteve të krijuara për pjesëmarrje të barabartë të grave, burrave, vajzave dhe djemve, në të gjithë diversitetin e tyre, në vendimmarrje, përmes dialogut politik dhe CSF.
- 2. Gratë dhe vajzat, në të gjithë diversitetin e tyre, kanë përmirësuar qasjen në drejtësi për të mbrojtur të drejtat e tyre civile dhe politike, përmes sundimit të ligjit dhe programeve të CSF.

4. Promovimi i pjesëmarrjes dhe udhëheqjes së barabartë

- 3. Organizatat e grave, OSHC-të e tjera dhe mbrojtëse të të drejtave të njeriut që punojnë për barazinë gjinore dhe fuqizimin dhe të drejtat e grave dhe vajzave punojnë më lirshëm dhe mbrohen më mirë nga ligji, përmes dialogut politik dhe CSF.
- 4. Norma të barabarta shoqërore, qëndrime dhe sjellje që promovojnë pjesëmarrje të barabartë dhe udhëheqje të nxitura në nivelin e komunitetit dhe individualisht përmes edukimit qytetar, medias, arsimit dhe kulturës në të gjitha nivelet, përmes dialogut politik, shtrirjes së informacionit, programeve arsimore dhe CSF.

5. Integrimi i agjendës së grave, paqes dhe sigurisë

Pjesëmarrja

**Integrimi i
perspektivës
gjinore**

**Udhëheqja me
shembull**

Parandalimi

Mbrojtja

**Lehtësimi dhe
rimëkëmbja**

6. Tranzicioni i gjelbër

- Pjesëmarrje e shtuar e grave dhe vajzave, në të gjithë diversitetin e tyre, në proceset vendimmarrëse për mjedisin dhe çështjet e ndryshimit të klimës, përmes programit në lidhje me mjedisin dhe dialogut politik.
- Strategjitë dhe marrëveshjet për zbutjen e klimës, përshtatjen, zvogëlimin e rrezikut nga katastrofat dhe menaxhimin e qëndrueshëm të burimeve natyrore dhe biodiversitetit janë më të përgjegjshme gjinore, përmes programit për mjedisin dhe dialogut politik.

6. Tranzicioni i gjelbër

- 3. Gratë, burrat, vajzat dhe djemtë, në të gjithë diversitetin e tyre, që adresojnë ndryshimet klimatike në jetën e tyre të përditshme dhe ruajnë mjedisin natyror njihen dhe vlerësohen, përmes programit për mjedisin dhe mbështetjes së shoqërisë civile, përfshirë programet rajonale.
- 4. Gratë dhe burrat, në të gjithë diversitetin e tyre, gjithnjë e më shumë marrin pjesë dhe kanë përmirësuar qasjen në punë, mundësi sipërmarrëse dhe mjete jetese alternative në ekonominë e gjelbër dhe ekonominë rrethore, përmes programeve të mjedisit dhe të konkurrencës.

6. Transformimi digjital

- 5. Gratë, burrat, vajzat dhe djemtë, në të gjithë diversitetin e tyre, marrin pjesë në mënyrë të barabartë në krijimin e politikave dhe vendimmarrje për botën digjitale, në nivele lokale, kombëtare, rajonale dhe ndërkombëtare dhe përfaqësohen në këto politika dhe vendime, përmes tranzicionit digjital dhe programimit arsimor.
- 6. Gratë, burrat, vajzat dhe djemtë në të gjithë diversitetin e tyre, kanë qasje të barabartë dhe të sigurt në rrjet të shpejtë, teknologji dhe mjetet digjitale përmes mbështetjes së rrjetit të shpejtë për bizneset e vogla.

6. Transformimi digjital

- 7. Gratë, burrat, vajzat dhe djemtë pajisen dhe përdorin në mënyrë të barabartë zotësinë digjitale publike. [?]
- 8. Gratë, burrat, vajzat dhe djemtë, në të gjithë diversitetin, e tyre marrin pjesë plotësisht dhe në mënyrë të barabartë në ekonominë digjitale, përmes programit për ekonominë rrethore.

Diskutim

- Cilat janë pabarazitë kryesore gjinore në Kosovë, që lidhen me qëllimet e PVGj III, në adresimin e të cilave duhet të fokusohet BE.
- Cilat çështje janë tashmë të mbuluara mirë nga akterët e tjerë, pra në të cilat BE-ja nuk duhet të fokusohet shumë.
- Cilat mundësi ekzistojnë për angazhimin e shoqërisë civile në zbatimin e PVGj III?
- Në cilat fusha kanë më shumë nevojë për mbështetje organizatat për të drejtat e grave dhe organizatat e tjera?